

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**
2013-11-25
Meddelad i
GöteborgMål nr
10012-13 E
Avdelning 2
Enhet 21**SÖKANDE**Bergkvarabuss AB, 556294-9973
Box 853
391 28 Kalmar**MOTPART**Göteborgs Universitet, 202100-3153
Box 100
405 30 Göteborg**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår bolagets begäran om att universitetet ska underrättas om att förlängd avtalsspärr råder.

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Göteborgs universitet (universitetet) har genomfört en upphandling av bussresor, dnr EUI 13 007. Upphandlingen har genomförts med ett öppet förfarande och är uppdelad i två delområden. Av tilldelningsbeslut den 6 september 2013 framgår att universitetet valt att för båda delområdena anta Nettbuss AB som leverantör.

YRKANDEN M.M.

Bergkvarabuss AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande. Upphandlingen har skett i strid med 1 kap. 9 § LOU genom att utvärderingsmodellen strider mot proportionalitetsprincipen med konsekvens att bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Utvärderingskriteriet Miljöledningsarbete strider mot likabehandlings- och proportionalitetsprinciperna. Det är implementeringen av ett dyrt administrativt system som utvärderas snarare än det faktiska miljöarbete som bedrivs i arbetsgivarens verksamhet. Ett faktum som inte torde vara universitetets mål med det ställda kravet. Proportionalitetsprincipen innebär att alla åtgärder som vidtas ska vara nödvändiga och lämpliga med hänsyn till de mål som eftersträvas. Det ska således föreligga ett rimligt förhållande mellan det eftersträvade målet och det ställda kravet. Kravet måste vara rimligen ägnat att åstadkomma det eftersträvade målet, vilket det inte kan anses vara i detta fall. Vidare är viktningen mycket tung, åtta procent, vilket kan ställas i relation till vinstnivån inom branschen som i bästa fall ligger på fem procent. Viktningen blir därför helt avgörande för framgång i upphandlingen. Bolaget har som mål att införa ISO 14001 men arbetet är omfattande och det finns ingen möjlighet att inom ramen för upphandlingens tidsfrist få en sådan certifiering av deras

miljöledningssystem eller miljösäkring för att på så sätt få 50 poäng av de 100 möjliga. Kravet på certifiering av extern part istället för objektiv utvärdering av bolagets nuvarande system strider mot likabehandling och proportionalitet. Universitetet värderar inte de reella miljöeffekterna såsom biodrivmedel, avgasrening och tvättplats lika högt som ett miljöledningssystem, utan till mellan två och fem procent vardera. Rimligen borde dessa värderats högre eller rättare sagt borde certifieringen värderats betydligt lägre för att möjligen kunna anses som rimlig. Vidare begär bolaget att förvaltningsrätten ska meddela universitetet att förlängd avtalsspärr har inträtt. Det saknas skäl för att förvaltningsrätten ska upphäva den förlängda avtalsspärren.

Universitetet anser att bolagets ansökan ska avslås med hänsyn till att

- 1) bolagets invändningar och motiveringar inte är tillräckligt tydliga eftersom bolaget inte klargjort vari bristerna ligger samt på vilket sätt bolaget kunnat lida skada som kan hänföras till bristerna,
- 2) miljökraven är förenliga med 1 kap. 9 § LOU, oavsett om brister anses föreligga, samt
- 3) bolaget inte kan anses ha lidit någon skada. Universitetet anför i huvudsak följande. Universitet har i upphandlingen ställt bl.a. miljökrav av olika slag enligt 6 kap. 7 § LOU samt 12 kap. 1 § LOU. Detta har universitetet gjort eftersom det har att följa externa miljökrav för den egna verksamheten, men även på grund av att universitetet har upprättat interna styrdokument som ska gälla för bl.a. anskaffning av varor och tjänster. Dessutom har universitetet sett över bussbranschens eget miljöarbete. Bedömningen av det enskilda miljökravets utformning, relevans och lämplighet för efterfrågad vara/tjänst utgår således främst från branschens eget miljöarbete. Som exempel kan nämnas tillämpliga certifieringar inom branschen, euroklassnivå, tillämpliga fordonsrelaterade miljökrav, miljöstyrningsrådets rekommendationer samt uppgifter från de leverantörer som universitetet har haft kontakt med. Universitetet har en

egen miljöenhet som är väl insatt i, och bevakar, såväl myndighetens eget miljöarbete som miljöarbetet på nationell nivå inom olika branscher avseende certifieringar miljöledningssystem, miljömärkningar, miljöpolicys m.m.

Utvärderingskraven i förfrågningsunderlagets avsnitt 5.3.3 är inte konkurrenshämmande, utan tydliga, likabehandlande, relevanta och proportionerliga. Priskraven är viktade till 80 procent och miljökraven till totalt 20 procent. Kraven är inte uteslutningsgrundande och syftar inte till att premiera arten av ett visst ”administrativt system”. Syftet med kraven är å ena sidan att visa anbudsgivaren att universitetet är mån om att branschen som helhet fortsätter att ta ett stort miljöansvar och å andra sidan att i största möjliga utsträckning likabehandla anbudsgivare som bedriver olika miljöarbeten i branschen. Det senare syftet avser kravets poängindelning. Ett tredjepartscertifierat miljöledningssystem och andra riktade miljöinvesteringar för att minska miljöpåverkan innebär de facto högre kostnader och strängare krav på dokumentation, tekniskt underhåll, eventuella inköp, arbetets omfattning och uppföljning. Av den anledningen är det mer likabehandlande, men också mer rimligt ur konkurrens- och affärssynpunkt, att ge högre poäng till den verksamhet som har gjort sådana omfattande miljöinvesteringar eftersom kostnaden för detta arbete sannolikt inverkar på anbudsgivarens offererade priser i större utsträckning. I annat fall skulle en anbudsgivare som gör omfattande miljöinvesteringar alltid ha minst incitament till att medverka i offentliga upphandlingar, dvs. om miljöarbetet inte har tagits hänsyn till i upphandlingen, vilket även motverkar branschens utveckling inom miljöområdet. Om en anbudsgivare inte skulle få kravets maximala poäng, kan denne mycket väl komma i fråga som leverantör eftersom kravet är förhållandevis lågt viktat jämfört med upphandlingens övriga krav, särskilt vid jämförelse av tilldelningskriteriet pris (80 procent) och miljö (20 procent). Kontraktstilldelningen sker således främst utifrån leverantörens

pris. Av denna anledning bör eventuella brister hänförliga till miljökraven bedömas som ringa och inte kunnat motivera att upphandlingen görs om i sin helhet. Detta gäller i än större mån om ansökan avser ett specifikt miljökrav och inte samtliga miljökrav. Det är dock inte tydligt i bolagets ansökan vilket eller vilka miljökrav som bolaget invänder emot. Bolaget har sannolikt inte lidit någon skada som är hänförliga till miljökravets utformning eftersom dennes placering till åtta tiondelar grundas på offererade priser. Bolagets slutliga position i utvärderingen beror snarare på högre priser än brister i kravets utformning. Även om samtliga anbudsgivare getts noll poäng för kravet ifråga eller om kravet inte funnits med över huvudtaget hade bolaget inte kommit ifråga som leverantör. Vidare kan de invändningar som bolaget har uppgett inte anses tillräckligt tydliga eftersom de inte tydligt klargör vari bristerna ligger. En upphandlande myndighet måste ges möjlighet att ställa rimliga och relevanta krav på en verksamhets faktiska miljöarbete utifrån den etablerade metoder som finns för en anbudsgivare i strävan att uppnå ett särskilt verksamhetsmål. Kravets utformning och innehåll saknar relevans i skadefrågan. Kravet är likabehandlande på så sätt att det inte fäster vikt vid ett specifikt miljöledningssystem eller vem som faktiskt certifierade det och inte heller är det oproportionerligt ur kostnadssynpunkt eller utifrån branschens utveckling inom miljöområdet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 1 kap. 9 a § LOU framgår att upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverer detta.

Enligt 12 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Enligt 16 kap. 4 § LOU får efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling och giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av förarbetena framgår avseende möjligheten till miljöhänsyn vid upphandling bl.a. följande. Direktivet medger att upphandlande myndigheter även kan ställa miljökrav som utvärderingskriterier (tilldelningsgrunder) inom ramen för en bedömning av vilket anbud som är det mest fördelaktiga anbudet. Dessa kriterier måste vara kopplade till föremålet för upphandlingen. Gemenskapsrättsreglerna utgör dock hinder

för ett sådant kriterium i den mån det inte är förenat med krav som gör det möjligt att säkerställa en verklig kontroll av att den information som lämnats i anbudet var korrekt (prop. 2006/07:128 s. 197).

Förfrågningsunderlaget

Av förfrågningsunderlaget framgår bland annat följande.

1. Inbjudan

1.1 Inbjudan till upphandling

1.1.3 Omfattning

Uppdraget omfattar hyra av bussar med förare. Det kan vara för resor av skiftande karaktär, allt från transporter till och från olika evenemang som konferenser och kortare dagsturer, till längre resor inom Sverige eller utomlands. Bussresorna avser resor både för stora och små grupper.

Upphandlingen är uppdelad i två delområden och det är fritt att lämna anbud på ett eller på båda områdena. Delområde 1 består av bussresor med bussar för 1-29 personer. Delområde 2 består av bussresor med bussar för 30-60 personer.

3. Anbudshandläggning

3.1 Anbudsutvärdering

3.1.1. Anbudsutvärdering – ekonomiskt mest fördelaktiga

Först prövas att anbudet uppfyller administrativa krav och de krav som ställs på anbudsgivaren (2. Administrativa bestämmelser och 4. Prövning av anbudsgivare). De anbud som går vidare kommer att handläggas på följande sätt:

Steg 1: Prövning att offererad produkt uppfyller samtliga obligatoriska krav (5. Kravspecifikation).

Steg 2: Utvärdering av anbud enligt förfrågningsunderlaget och däri angivna kriterier (5.3 Delområde 1 – Bussresor med bussar för 1-29 personer och 5.4 Delområde 2 – Bussresor med bussar för 30-60 personer):

Delområde 1: Bussresor med bussar för 1-29 personer:

A. Pris 80 % – 5.3.1 Pris – Delområde 1

B. Miljö 20 % - 5.3.3 Miljö – Delområde 1

Varje kriterium poängsätts i systemet TendSign med poäng mellan 0 och 100 och viktas därefter enligt följande formel: Totalpoäng = (A x 0,8) + (B x 0,2).

Delområde 2: Bussresor med bussar för 30-60 personer:

A. Pris 80 % – 5.4.1 Pris – Delområde 2

B. Miljö 20 % - 5.4.3 Miljö – Delområde 2

Varje kriterium poängsätts i systemet TendSign med poäng mellan 0 och 100 och viktas därefter enligt följande formel: Totalpoäng = (A x 0,8) + (B x 0,2).

Utvärderingen av anbud kommer att ske efter viktningmodell – Relativ viktning. Den relativa viktningssmodellen bygger på att pris jämförs mellan anbud. De ekonomiskt mest fördelaktiga anbud utses genom att upphandlaren anger priskriterie/r och kvalitetskriterie/r och viktas dessa sinsemellan. Lägst pris tilldelas maxpoäng medan övriga priser tilldelas poäng i förhållande till det lägsta anbudspriset. I systemet tilldelas det lägsta priset 100 poäng. Anbudspriset kommer att baseras på utvärderingsresor med olika busstorlekar. De olika resorna viktas i betydelse vid utvärderingen. Viktningen innebär att priset för varje resa multipliceras med viktningprocenten.

5. Kravspecifikation

5.3.3. Utvärdering av Miljö – Delområde 1 respektive 5.4.3 Utvärdering av Miljö – Delområde 2

5.3.3.1 respektive 5.4.3.1 Miljöledningsarbete

Markera det alternativ nedan som stämmer överens med anbudsgivande företag (fasta svarsalternativ).

100 poäng: Anbudsgivaren har ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO 14001, EMAS eller motsvarande.

50 poäng: Anbudsgivaren är miljösäkrad med andrapartssystem (branschspecifikt miljöledningssystem eller motsvarande).

0 (noll) poäng: ges om anbudsgivaren inte har något certifierat miljöledningssystem eller andrapartssystem.

Viktning: 8 %.

5.3.3.2 respektive 5.4.3.2 Biodrivmedel

Hur stor del av fordonen som kommer att omfattas av uppdraget är typgodkända för att drivas på biodrivmedel?

(Linjär skala, 0-100%). Viktning 5 %.

Vänligen bifoga en fordonsförteckning som innehåller teknisk information om fordonen för att verifiera ovanstående (Ja/Nej svar).

5.3.3.3 respektive 5.4.3.3 Avgasrening

Hur stor andel av fordonen som omfattas av uppdraget uppfyller lägsta utsläppskrav motsvarande Euro V alternativt fordon med eftermonterad utrustning som minst uppfyller motsvarande utsläppsnivå?

(Linjär skala, 0-100%). Viktning 5 %.

5.3.3.4 respektive 5.4.3.4 Tvättplats

Fordonen bör tvättas på tvättplats som har slam- och oljeavskiljare och efterföljande rening med krav på provtagning från kommun eller

motsvarande. Efterföljande rening kan uteslutas om provtagning visar att mängdkraven i Naturvårdsverkets Branschfaktablad Fordonstvättar, utgåva 1 2005 och kommunala krav som finns för utsläpp till kommunenes avloppsanläggning uppfylls.

Använder anbudsgivaren tvättplatser som uppfyller ovanstående?

(Ja/Nej svar) Ja: 100. Nej:0. Viktning: 2 %.

Av Resultatrapport Bussresor EUI 13/007 framgår bland annat följande. För delområde 1 har Nettbuss AB tilldelats 91,3 totalpoäng, Ellös Buss AB 89,0 totalpoäng och Bergkvarabuss Aktiebolag 86,2 totalpoäng. För delområde 2 har Nettbuss AB tilldelats 89,5 totalpoäng, Ellös Buss AB 88,8 totalpoäng och Bergkvara Aktiebolag 86,7 totalpoäng. För respektive delområde har utvärderingskriterium Pris viktats med 80 procent och Miljö med 20 procent.

Förvaltningsrättens bedömning

Förlängd avtalsspärr

I och med att bolagets ansökan om överprövning kom in till domstolen i tid förlängdes avtalsspärren automatiskt enligt 16 kap. 8 § LOU. Genom att universitetet förelades att svara på ansökan fick universitetet reda på den förlängda avtalsspärren. Det är därför onödigt att särskilt underrätta universitetet om den förlängda avtalsspärren. Bolagets begäran om att universitetet ska underrättas om förlängd avtalsspärr ska därför avslås.

Ansökan om överprövning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon

bestämmelse i eller någon av de principer som anges i lagstiftningen och att sökanden till följd av detta lidit eller kan komma att lida skada.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (RÅ 2009 ref. 69).

Bolaget anför att utvärderingsmodellen strider mot likabehandlings- och proportionalitetsprincipen genom utvärderingskriteriet miljöledningssystem.

Likabehandling

Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges så lika förutsättningar som möjligt. Alla måste t.ex. få den information som är av relevans för upphandlingen vid samma tillfälle (prop. 2006/07:128 s 132).

Den modell som används vid utvärdering av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska vara utformad så att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat. Med viktning förstås att det inbördes förhållandet mellan utvärderingskriterierna anges. Inget hindrar att särskild vikt läggs vid olika underkriterier till ett angivet utvärderingskriterium, så länge detta inte medför en förändring av de utvärderingskriterier som fastställts i förfrågningsunderlaget (jfr EG-domstolens avgörande C-331/04 [ATI], punkt 32).

Det framgår av förfrågningsunderlaget på vilket sätt poängtilldelning och viktning skulle komma att ske samt hur universitetet avsåg att tilldela poäng för miljöledningssystem. Av förfrågningsunderlagets avsnitt 5.3.3.1 och 5.4.3.1 framgår på vilket sätt miljöledningssystem utvärderas genom

poängsättning och viktning. Det får därmed anses känt för anbudsgivarna på vilka grunder poängen skulle komma att fördelas. Av tilldelningsbeslutet framgår att universitetet har fördelat ett för anbudsgivarna redan känt antal poäng på de bedömningsgrunder som finns angivna i förfrågningsunderlaget. Bolaget har tilldelats noll poäng till följd av uppgiften av bolaget att det inte har något poänggrundande miljöledningssystem. Vad bolaget nu anför ger inte skäl för annan bedömning än att anbudsgivarna kunnat utläsa och förstå hur ett konkurrenskraftigt anbud ska formuleras. Bolaget har inte heller i övrigt visat att universitetet vid utvärdering och poängsättning skulle ha frångått de kriterier och krav som anges i förfrågningsunderlaget eller att förfarandet inneburit att kravet på likabehandling i LOU har åsidosatts.

Proportionalitetsprincipen

Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande enheten i en upphandling inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än vad som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas (prop. 2006/07:128 s. 132).

Av förarbeten (prop. 2006/07:128 s. 197) och EU-praxis framgår att miljöhänsyn kan beaktas vid utvärderingen för att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, förutsatt att kravet är kopplat till upphandlingsföremålet. EU-domstolen har uttalat att bestämmelserna inte ska tolkas så att samtliga kriterier som den upphandlande myndigheten tillämpar för att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska vara av rent ekonomisk art. Det kan nämligen inte uteslutas att faktorer som inte är av rent ekonomisk art kan påverka ett anbuds värde för den upphandlande myndigheten. En myndighet får själv välja de tilldelningskriterier som ska tillämpas under förutsättning att kriterierna

har ett samband med kontraktsföremålet, inte ger myndigheten en obegränsad valfrihet, uttryckligen anges i kontraktshandlingarna eller i meddelandet om upphandling samt är förenliga med alla grundläggande principer och särskilt ickediskrimineringsprincipen (jfr EU-domstolens avgörande C-513/99 [Concordia] p 53 och 69).

Fråga är således om utvärderingskriteriet miljöledningssystem har ett naturligt samband med och står i proportion med det behov som ska täckas. Bolaget anför att villkoret miljöcertifiering inte kan anses vara ägnat att åstadkomma det eftersträlvade målet och att villkoret innebär endast en utvärdering av administrativa system. Av förfrågningsunderlaget och tilldelningsrapporten framgår att kravet på miljöledning viktas till åtta procent för respektive delområde och att övriga miljökrav viktas till sammanlagt tolv procent, varigenom miljökraven sammantaget är viktade till tjugo procent i utvärderingen. Föremålet för upphandlingen, dvs. busstransporter, gör att miljöhänsyn får anses ha stor betydelse och är motiverat att beakta vid upphandlingen. Villkoren för utvärderingen av miljöledningssystem är rimliga och relevanta samt står i proportion till de tjänster som ska tillhandahållas, eftersom universitetet därigenom ska kunna bedöma vilket som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Vad bolaget anför om kostnader för införande av miljöledningssystem och vinstnivån inom branschen ger inte skäl för att göra någon annan bedömning.

Sammanfattningsvis har bolaget, utifrån de omständigheter bolaget klart grundar sin talan på, inte visat att upphandlingen bryter mot någon bestämmelse i eller någon av de principer som anges i LOU. Det saknas därför skäl för ett ingripande med stöd av LOU. Bolagets ansökan ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Urban Karlsson

Rådman

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Åsa Wallin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.